

OPBOUW

weekblad tot opbouw van het gereformeerde leven
uitgave van de gereformeerde persvereniging „opbouw”

red. en sekr. riouwstr. 59, wormerveer
adm. kon. wilhelminalaan 38, leersum

G. van Atten / Gorinchem

Jezus naar Galilea

Markus 1 : 14

Een nieuw hoofdstuk

Met vers 14 begint Markus een nieuw „hoofdstuk” in zijn beschrijving van het begin van het Evangelie van Jezus Christus, de Zoon van God (zie vs 1).

De twee beginverzen van dit volgende deel geven het programma aan van Jezus' werk. Daarom willen we, na de bespreking van het inleidende deel (vs 1-13) ook deze twee verzen bespreken.

Dat Markus een nieuw hoofdstuk begint, is duidelijk aan de tijdsbepaling: nadat Johannes was overgeleverd...

In de voorgaande verzen zijn de zaken steeds aan elkaar verbonden.

Johannes predikte, naar de Schriften, en in die dagen kwam Jezus uit Nazareth in Galilea. Hij werd gedoopt — en terstond daarna dreef de Geest Hem uit naar de woestijn.

En nu krijgen we niet: „nadat Jezus dat satan had weerstaan” of iets dergelijks — maar een nieuwe bepaling: nadat Johannes was overgeleverd...

Het nieuwe hoofdstuk is wel een vervolg op het vorige. Dat eindigde met de overwinning van de Here Jezus op de satan. De strijd tegen deze vijand was zijn eerste werk geweest, nadat Hij Zich in zijn doop met ons, mensen, en met onze schuld, had vereenzelvigd.

Als Overwinnaar trekt Hij het land is.

Bezet gebied

Wie mocht denken, dat met de eerste overwinning van de Here Jezus op de satan de hele oorlog is afgelopen, vergist zich. De Here Jezus trekt niet, met een fanfarecorps voor zich uit, het land in om te laten zien dat er geen vijand meer is. Integendeel: Hij treedt een gebied binnen, dat door de vijand bezet is.

Ik bedoel niet, de romeinse vijand, die het joodse land bezet hield.

Aan die vijand dachten de Joden, in hun uitzien naar de Messias.

Daarom viel de Here Jezus hen zo tegen.

De vijand, die de Here Jezus komt verdrijven, is de zonde. De satan. Hij komt het koninkrijk van God brengen, dat niet van deze wereld is.

Als Jezus uit de woestijn terug komt, en zijn werk onder het volk wil beginnen, is Johannes de Doper gevangen genomen. De voorloper is monddood gemaakt. Over het waarom en hoe ervan vertelt Markus pas een heel eind verder in zijn boek. In het verband van dit eerste hoofdstuk gaat het hierom: Jezus gaat werken in een gebied waar vijandige machten de baas zijn.

Het eerste gevecht was begonnen. Maar dat had plaatsgevonden in de eenzaamheid, in de woestijn. Het is alsof de satan Jezus nu wil laten merken: U kunt me nu wel in de eenzaamheid de baas zijn, maar in de mensenwereld heb ik het voor het zeggen. Uw heraut is gevangen. Wat hebt U aan die overwinning?

Nederlaag of strategie?

Het lijkt wel, of Jezus de overmacht van de satan erkent. Nadat Johannes was overgeleverd, ging Jezus naar Galilea...

Opnieuw.

Bij vers 9 hebben we erover gesproken, dat Jozes in Nazareth was gaan wonen, toen hij hoorde dat Archelaüs koning was geworden in Judea. Galilea was een schuilplaats voor Jozef, Maria en hun kind.

In dat afgelegen oord had Jezus zich kunnen voorbereiden op de taak die Hem wachtte. Daarvandaan was Hij gekomen naar Johannes om gedoopt te worden. Daarmee nam Hij Zijn taak op Zich.

Nu moet Hij weer terug.

Lijkt dat niet op het mislukken van de uitval uit die verborgen hoek? Betekent de terugkeer naar Galilea: Jezus kruipt in zijn schulp? De satan is Hem toch de machtig?

Toch niet.

Jezus ging naar Galilea, predikend het evangelie Gods. In Uw bijbelvertaling leest U: om te prediken... Dat kunt U opvatten op deze manier: Hij gaat stilletjes naar Galilea, en wacht de tijd af, waarop Hij zijn werk, de prediking, kan beginnen. De statenvertaling volgt letterlijk de griekse tekst: predikend...

Zo komt Hij Galilea binnen. Niet stilletjes, maar sprekend. Als Brenger van het bevrijdende en overwinnende woord van God.

Dat Jezus weer naar Galilea gaat, is geen vlucht, niet een wijken voor het geweld van Herodes — al kan wijze voorzichtigheid er een rol in spelen — het is veeleer Zijn strategie.

Mattheüs maakt dat duidelijk, door juist in dit verband er bij te zeggen: opdat vervuld zou worden het woord, door de profeet Jesaja gesproken, toen hij zeide: Het land Zebulon en het land Naftali, aan de zeeweg, over de Jordaan, Galilea der heidenen; het volk dat in duisternis gezeten is, heeft een groot licht gezien, en voor hen die gezeten zijn in het land

en de schaduw des doods is een licht opgegaan (Matth. 4 : 15, 16).

Het was Gods eigen plan, dat Jezus naar Galilea terugging; niet een overwinning van de satan. Die dacht misschien van wel — maar zo ging het iedere keer. Zo ging het ook op het einde van Jezus, leven. Het was satans overwinning, dat de Here Jezus door de Joden en door Pilatus onschuldig werd veroordeeld en aan het kruis hing — maar het was nu precies óók zijn nederlaag: zo nam Christus onze schuld weg. Zijn ure was gekomen. Zoals het aan het eind was, was het ook aan het begin. De Here Jezus trekt naar Galilea nadat — en mogelijk ook ómdat — Johannes is overgeleverd. En zo wordt de profetie vervuld. Zo speelt de satan de Here precies in de kaart.

Predikend

Predikend komt Jezus naar Galilea.

Eerst preekt Johannes. Johannes verkondigde de nieuwe tijden, zoals de Here ze door Zijn profeten had aangekondigd.

Nu is hem de mond gesnoerd. Maar de boodschap gaat verder: Jezus preekt.

Hij verkondigt het evangelie van God.

Bij vs 1 hebben we besproken, wat het woord evangelie betekent.

Het gaat om nieuws, dat wat doet. Gods woorden brengen Gods goede daden in huis, is daar gezegd.

Predikend brengt Jezus Gods werk naar Galilea, het land dat in duisternis wandelt, ziet een groot licht.

Jezus predikt het evangelie Gods: niet een verhaal dat Hij zelf verzint, maar het verhaal dat de Vader Hem geleerd heeft (zie o.a. Joh. 5 : 19).

IN DIT NUMMER

- 2621 Ds G. van Atten, Jezus naar Galilea
- 263 Drs H. de Jong, Christelijke Theologie na Auschwitz 04
- 263 Ds H. van der Kwast, Synode in Grand Rapids
- 264 Prof. dr H. J. Jager, Een ABC van het Nieuwe Testament
- 264 D. W. L. Milo, Stukkie
- 266 Liturgische Werkgroep Eindhoven, Het Liedboek

H. d. Jong / Amsterdam

Christelijke Theologie na Auschwitz (4)

Godsmoeder en Godsmoord

We zouden het ditmaal hebben over de zware beschuldiging van 'deicide' of 'Godsmoord' die in de loop van de geschiedenis door de christelijke kerk tegen het jodendom is ingebracht. De beschuldiging is al zeer oud en dateert uit de tijd van de grote concilies in de vierde en vijfde eeuw. Pas in onze dagen is ze op het tweede vaticaanse concilie ingetrokken. Ze stamt namelijk vooral uit rooms-katholieke kring. Deze kerk heeft altijd een zekere hang naar het monophysitisme gehad, al was dan ook deze leer officieel veroordeeld. Wat is het monophysitisme? Dat is de leer volgens welke er in de persoon van Christus niet de twee naturen van God en mens te onderscheiden zijn, maar dat onze Here slechts één godmenselijke natuur heeft. Dit leidt gemakkelijk tot voorstellingen die een ontoelaatbare vermenging van het goddelijke en het menselijke tot kenmerk hebben. Zo is het bij de rooms-katholieken gebruik van Maria te spreken als over de moeder Gods. 'Theotókos', 'zij die God gebaard heeft', 'Godsmoeder', — deze titel kreeg Maria voor het eerst officieel op het concilie van Efeze in 430 n.C. Hij is een zuivere parallel van de beschuldiging 'Godsmoord' die vanaf diezelfde tijd tot de Joden gericht werd. En al is er toen ook een paus geweest die het 'moeder Gods' van Maria heel intelligent en juist corrigeerde tot 'moeder van Hem die óók God is', het volk bleef Maria zo noemen en het protest verstomde. De beschuldiging 'Godsmoord' heeft echter bij mijn weten zelfs deze slecht doorgevoerde correctie nooit mogen ondergaan. Ze is vele eeuwen ongeschokt in haar volle zwaarte overeind blijven staan en sloot naadloos aan bij het opkomende machtsdenken in de kerk. Want dat is het monophysitisme eigenlijk: een machtsdenken. Het is de opvatting dat Christus met zijn godmenselijke natuur via Maria die Hem als zodanig gebaard had de kerk verhiel tot een bovenmenselijke status. De kerk was zo zelf een mengeling van het goddelijke en het menselijke, zelf monophysisch, half en half goddelijk. Daardoor kon ze zich opwerpen als de goddelijke wreekster van wat de Joden Jezus hadden aangedaan. Daarom zegt het mij niet zoveel dat de R.K.-kerk op het tweede vaticaanse concilie de beschuldiging van Godsmoord uit de cirkulatie genomen heeft, want zolang de titel 'Godsmoeder' voor Maria daar opgeld doet, kan op elk moment de

beschuldiging 'Godsmoord' voor de Joden weer opduiken. De voorwaarde ervoor is aanwezig gebleven. Gerustgesteld word ik pas als de R.K.-kerk, zoals trouwens alle kerken, van hun machtsdenken afstappen — in welke vorm zich dat ook maar presenteert. Want van dit machtsdenken is de bekende beschuldiging een produkt.

Machtsdenken

Maar wat schieten we er mee op als we die correctie van zopas overnemen, Maria niet langer de moeder Gods noemen maar de moeder van Hem die óók God is, en de Joden niet langer van Godsmoord beschuldigen, maar hen aanspreken op hun verantwoordelijkheid voor de dood van Hem die óók God is? Dat verschil moet toch niet onderschat worden. De beschuldiging Godsmoord berust op de volgende redenering: a) De Joden hebben Jezus 'vermoord' (even dit te emotionele woord overnemend); b) Wij geloven dat Jezus Gods Zoon is en dus God is; c) De Joden hebben God 'vermoord'. Wat we ons nu evenwel zeer goed moeten realiseren is dat de redenering onder b) een gelóofspremissie is en dus niet op algemene instemming kan rekenen. Boven-

dien behoort ze tot de grote *mysteries* van ons geloof en maakt ze (zoals Paulus in I Tim. 3 : 16 schrijft) deel uit van het *geheimenis der godsvrucht*. Daarom zijn de voorzichtige formuleringen als hierboven aangegeven meer geschikt om het openbaringsmysterie te hoeden tegen platitudes als conclusie c). Met deze conclusie c) namelijk begeven wij ons als christenen ten onrechte op algemeen-menselijk niveau en zoeken wij de instemming en bijval van ieder die ook maar het geringste religieuze besef heeft. Wie immers zou het willen opnemen voor iemand die God vermoordt? Terwijl nu juist op dit algemeen menselijke niveau ieder moet inzien dat de Joden God helemaal niet willen vermoorden maar integendeel Hem met ijver willen dienen. Daarom is ook wanneer we de zaak van deze kant benaderen de beschuldiging 'Godsmoord' een typische uiting van een machtsdenken: ervan uitgaan dat wat een gelóofs-bewering is zomaar door Jan-en-allesman beaamd wordt. Dit met elkaar laten samenvallen van het christelijke en het algemeen menselijke ligt ook ten grondslag aan veel christelijke politiek van vandaag, bijvoorbeeld die van het IKV, die Christus' voorschriften, zoals die van de weerloosheid, tot politiek statuut maakt. De weerloosheid van de Bergrede echter, die evenzeer tot het geloofsgeheimenis behoort, leent er zich niet toe om met politieke (dat wil zeggen: oneigenlijke) middelen gepropageerd te worden. Voor geloofs-geheimenissen kan alleen maar geworven worden in de kwetsbare kracht van de Heilige Geest. Zo mogen ook de Joden om hun schuld-aandeel in de dood van Hem van wie wij geloven dat Hij óók God is, niet lastig gevallen wor-

den met — zoals in het verleden wel gebeurd is — werelds aandoende zaken als proces en beschuldiging zelfs met inschakeling van het publieke gezag en onder te hulproeping van algemeen godsdienstige besef. Het enige middel dat ons hier ten dienste staat, is het geloofsgetuigenis, niet zonder ophouden maar wel in elke tijd opnieuw. Luther heeft, zoals we gezien hebben, in zijn dagen de hoop en de verwachting gehad dat nu het christelijke geloof van de middeleeuwse aangroeisels ontdaan was, de Joden er gemakkelijker voor te winnen zouden zijn. Laat mij ook een hoop uitspreken. Dat nu de christelijke kerk steeds meer van haar macht verliest, het geloofs-getuigenis tot Israël in omgekeerde evenredige zin vruchtbaar zal worden.

Hoe de Schrift het doet

Het is goed om in alle duidelijkheid te constateren dat de beschuldiging 'Godsmoord' aan het adres van de Joden in het Nieuwe Testament niet voorkomt. Het is wel zo dat de geloofs-predikers van het begin het jodendom van toen hebben geconfronteerd met de feiten van Jezus' terechtstelling, maar niet met hun geloofsconclusies uit die feiten, tenminste niet met die diepste en meest intieme geloofsconclusie dat deze ter dood gebrachte Jezus waarlijk God is. Van dat geheimenis namelijk schrijft Paulus in I Cor. 2 : 8: „En geen van de beheersers dezer eeuw heeft daarvan geweten, want indien zij ervan geweten hadden, zouden zij de Here der heerlijkheid (aanduiding van Christus in zijn goddelijkheid) niet gekruisigd hebben”. Met deze 'beheersers dezer eeuw' bedoelt de apostel trouwens

pastorale notities

door
H. Amelink

Steketee

Het is dit jaar honderd jaar geleden dat de synode van de Afgescheiden kerken docent Steketee heeft ontslagen. Prof. dr Jan Veenhof wijdde er een artikel aan in *Trouw* van 24 augustus j.l. Dat was precies de dag dat het honderd jaar geleden was. Dat ontslag wordt een schandelijke zaak genoemd. En inderdaad als Prof. Veenhof gelijk heeft in zijn beschrijving is in ieder geval de procedure een schandelijke geweest. Er was niets christelijks bij. Misschien waren alleen de motieven goed. Want Steketee voldeed als docent niet goed. In zijn plaats werd dan ook Bavinck benoemd. Een goede keus. Er zijn voor mij enkele merkwaar-

digheden in deze zaak die ik hier wil noemen. Veenhof vertelt dat Bavinck zo veel op had met Steketee. Dat belette dezelfde Bavinck dan toch maar niet om op zijn stoel te gaan zitten. Al die 'helden' van de afgescheiden kerken, zoals W. H. Gispen, J. van Andel, Bavinck e.a. blijken soms hele nare slechte streken te hebben. Dr Bremmer heeft in zijn boek „Herman Bavinck en zijn tijdgenoten” daarvan sterke staaltjes verteld. Bavinck wordt door zijn leerlingen, die hem gekend hebben altijd voorgesteld als een edel mens. Maar deze edele man wilde dan toch wel in plaats van Steketee gaan zitten. Dezelfde edele man heeft later in de opleidingskwestie en in de Seinpostaffaire (tegen Loh-

man) een zeer trieste rol gespeeld. Een andere merkwaardigheid is deze. Er is een werkgroep van de theologische faculteit van de V.U. gevormd, die de eigen verantwoording van Steketee wil uitgeven. Dat is goed. Maar dat de V.U., en dan met name de theologische faculteit, dat wil doen is cynisch. Geen enkele instantie haast is meer verantwoordelijk voor het onrecht Schilder en Greijdanus aangedaan, dan juist hoogleraren van de theologische faculteit van de V.U. Sommigen leven zelfs nog. Zou het niet meer voor de hand liggen dát onrecht eerst te onderzoeken in plaats van het onrecht van honderd jaar geleden — hoe erg ook — na te pluizen?

En verder: wie meent te staan zie toe dat hij niet valle. Edele mensen zijn er duidelijk niet. Ook wedergeboren mensen zijn van nature onbekwaam tot enig goed en echt in staat tot elke gemene streek, die maar denkbaar is.

H. Amelink, Aalten

KERKELIJK LEVEN

niet enkel de joodse overheden, maar ook Pilatus en de zijnen en misschien zelfs wel de boven die beiden staande machten uit de geestelijke wereld. Maar dat maakt het argument alleen maar sterker: Paulus houdt hier degenen die voor Jezus' dood verantwoordelijk zijn ten goede en schrijft hun de diepste afmeting van hun daad niet toe. Het is dezelfde toon als welke Petrus aanslaat in Hand. 3 : 17: „En nu, broeders, ik weet dat gij, gelijk ook uw oversten, uit onkunde gehandeld hebt...” (Ik vind dus dat 'gelijk ook uw oversten' niet met 'weten', maar met 'hebben gehandeld' aangevuld moet worden.) Maar betekent dit nu dat Paulus en Petrus zoetsappig met de Joden keuvelen over de dood van Jezus? Zeker niet! Petrus zegt in die zelfde toespraak van Hand. 3 (: 14 v): „Doch gij hebt de Heilige en Rechtvaardige verloochend en begeerd dat u een man die een moordenaar was geschonken zou worden; en de Leidsman ten leven hebt gij gedood”. Dat zijn geen geringe beschuldigingen. Toch wordt hier het jodendom aangesproken op zijn messias-verwachting die het uit het Oude Testament had en met behulp waarvan zij Jezus enigszins hadden kunnen herkennen. Waarom hebben ze zelfs niet gezegd: misschien...? Maar dat ze nu echt wisten en beseften wat ze deden, — nee, daar wil Petrus niet aan. Daarvoor herinnerde hij zich ook te goed, hoe traag zelfs bij de jongeren het inzicht in Jezus' identiteit was doorgebroken. Was dat eigenlijk niet pas ná pasen geschied? Pas ná de opstanding die immers het bewijs leverde dat Jezus Gods Zoon was in kracht (Rom. 1 : 4)? Dus konden de Joden zich vóór de opstanding niet eens bezondigen aan de godheid van Christus. Eigenlijk kunnen dat alleen maar afvallige christenen doen die Jezus Christus in zijn paaskracht hebben gekend. Van hen zegt de Schrift dat zij niet maar Jezus, niet maar de Heilige en Rechtvaardige van wie de profeten spraken, maar 'de Zoon van God' opnieuw kruisigen (Hebr. 6 : 6) en met voeten treden (Hebr. 10 : 29).

'Voor' en 'door'

De beschuldiging van 'moord op Hem die óók God is' wordt dus in het Nieuwe Testament alleen gericht tot de afvallige christenen, ongeacht of zij van joodse of niet-joodse afkomst zijn. Maar wat de Joden en hun aandeel in de histori-

sche kruisiging betreft, hun wordt niet weinig verweten, zij worden zwaar beschuldigd, maar zij krijgen niet het onderste uit de kan. Om ons tot de zoëven genoemde toespraak van Petrus te beperken, plotseling breekt hij zijn requisitoir af en maakt zijn betoog een zwenking. Hij wil niet de hoofd-nadruk laten vallen op de vraag *door wie* Jezus is gedood; veel belangrijker is het hem *voor wie* Christus is gestorven. Precies zoals Jozef op het eind van het boek Genesis (50 : 20) zich niet verstrakt in een verwijtende houding ten opzichte van zijn broers, maar integendeel hen probeert te winnen voor een hogere visie op het gebeuren: „Gij hebt wel kwaad tegen mij bedacht, maar God heeft dat ten goede gedacht...”. Ik ben wel *door jullie* naar Egypte gevoerd, maar ik ben toch vooral *voor jullie* naar Egypte vooruit gestuurd om jullie in leven te houden! Dit is een heerlijk gezichtspunt! Het verdoezelt niets van de menselijke verantwoordelijkheid en wijst die toch een beperkte plaats aan. Gods heilsplan overstijgt het kwaad, kan er zelfs iets mee. Alle dingen, zelfs schuld, moeten medewerken ten goede! Het vergrijs aan Jozef en de terdoodbrenging van Jezus hebben meegewerkt tot het zeer goede, ja het beste dat geschieden kon. Zo was

de prediking van het begin beslist niet gevuld met rancune en de kerk was er verre van zich op te werpen als de goddelijke wreekster van hetgeen de Joden (en de Romeinen) hadden gedaan. Ze zei tot Israël wat Jozef tot de broers zei: „vrees niet, want ben ik in Gods plaats?” Ben ik aangesteld tot goddelijke wreekster? Laten we er liever sámen op letten dat we door deze gebeurtenissen en menselijke handelingen heen een Heiland gekregen hebben! „Zo heeft God in vervulling doen gaan wat Hij bij monde van alle profeten tevoren geboodschapt had, dat zijn Christus móest lijden” (Hand. 3 : 18). Het is waar dat toen de Joden deze toegestoken hand van de verzoening afsloegen, de toon van de christelijke prediking feller is geworden. Wat dr Jansen op pg. 160 over Calvijn schrijft dat deze namelijk bij de Christus-verwerping door de Joden niet enkel aan de kruisiging, maar ook aan het niet willen aanvaarden van zijn boodschap dacht, geldt ook voor het Nieuwe Testament. Eigenlijk werd de kruisiging pas tot echte zonde in de weigering om aan het evangelie gehoor te geven. Maar ook als dat wordt geconstateerd wordt nergens de beschuldiging van 'Godsmoord' aangeheven. Dat is namelijk een finade, afsluitende beschuldi-

ging. In plaats daarvan heeft de getuige Stephanus het over een 'wederstaan van de Heilige Geest' (Hand. 7 : 51). En dat is de Heilige Geest van de evangelie-verkondiging. Hoe zwaar daarom dat verwijt van Stephanus ook is, er zit toch in opgesloten dat deze evangelie-boodschap blijft gelden. Bij elke volgende generatie en in elke nieuwe situatie mag Israël ermee benaderd worden. Dit is de zachte weg van het evangelie: Christus blijft zijn oude volk niet achterna zitten met zijn dood-dóór-hen maar met zijn dood-vóór-hen. De moderne theologie à la Wiersinga en anderen lijkt een overstapje te maken van 'voor' naar 'door'; niet langer vreugde over Jezus' dood-voor-de-mensen, maar enkel woede over Jezus' dood-door-de-mensen. Ik vrees dat deze theologie bij het aanbreken van een nieuw getij van antisemitisme geen olie op de golven maar op het vuur zal gooien. De beschuldiging 'Godsmoord' ligt dan ook niet enkel achter ons, maar in eigenaardige nieuwe vormen ook weer vóór ons, is mijn indruk. Van de theologie der woede heeft het jodendom niets goeds te verwachten. Want die is alleen maar een variant op datzelfde oude machtsdenken van weleer. Tot zover over de 'Godsmoord'. Ik ben ook nu nog niet klaar.

H. J. van der Kwast/Dronten

Synode in Grand Rapids

Dinsdag 8 juni 1982, om 9 uur, opende de praeses van de roepende kerk de synode van de Christ. Reformed Churches in N.Amerika en Canada.

De vergaderingen werden gehouden in de grote concertzaal van het Calvin College.

Er was voor de „*fraternal delegates*” uit Zuid Afrika, Australië en Nederland aan de zijkant een tafel gereserveerd, zodat we een goed overzicht over het geheel hadden.

De synode wordt gevormd door 4 afgevaardigden van elke classis.

Van heinde en ver waren de broeders uit plm. 40 classes gekomen, zodat zich ongeveer 160 man aan de tafels schikte.

Nu vind ik onze landelijke vergaderingen met 48 stemhebbende leden al een omvangrijk gezelschap om kerkelijke zaken mee te doen en u begrijpt dat ik mij, de broeders ziende, afvroeg hoe dat zou worden en hoe spraakzaam men zou zijn. Wanneer in een bijeenkomst van 160 mensen *ieder drie minuten* het woord voert *is de dag om*.

Er was niet alleen sprake van een groot gezelschap, er was ook een *omvangrijk agendum*.

In het boekwerk dat ik ontving

stonden 37 rapporten (375 pag.) afgedrukt; verder 22 voorstellen van kerken en classes en 3 *appelschrieten*.

Ik dacht bij mijzelf dit kan een lange zit worden voor de broeders en herinnerde mij de synode van Delfshaven die van 7 april tot 28 januari vergaderde.

Tot mijn verwondering is dit programma zo *snel afgewerkt* dat de synode op 18 juni kon worden besloten; de afgevaardigden waren intussen wel aan enige vakantie toe en snelden heen.

Er is dus hard en efficiënt gewerkt. De praeses heeft op het podium een hoge stoel, zodat hij zittend alles goed kan overzien en dirigeren.

Op elke tafel is een microfoon, zodat niet ieder die het woord vraagt naar voren achter de kathedraal moet komen. Dit werkt een zakelijke discussie met korte interrupties in de hand.

Naast ons zaten *ds Wm. Haverkamp* en *ds A. Kuyvenhoven* van de *kerkelijke pers*. Dat kwam goed van pas, want deze heren zijn uitnemend op de hoogte van alle kerkelijke zaken en waren altijd bereid ons te helpen en te informeren.

Ds Haverkamp heeft mij het „dien-

sten-centrum” van de kerken laten zien en daar bij velen geïntroduceerd; hij kon als oud-gediende in de kerken allerlei inside-information verschaffen.

—o—

De Christ. Reformed Churches zijn in zielental ongeveer *tien maal zo groot* als onze kerken. Die kerken zijn echter verspreid over Amerika en Canada en vormen in die uitgestrekte landen met hun veelheid van kerken en richtingen een *kleine minderheid*. Er zijn, zoals ik vorige maal schreef, bepaalde streken met een grote concentratie Christ. Reformed Churches, maar anderen wonen wijd verspreid met alle risico's van vereenzaming. Het is dus te begrijpen dat men de band aan elkander vasthoudt en probeert te versterken zoals blijkt uit het goed georganiseerde kerkverband. Er wordt hier ter synode heel veel geregeld.

In onze kerken is er meer aan de plaatselijke kerken overgelaten en we zijn er aan gewend geraakt dat b.v. *de zending* en de *emeritaatsverzorging* op onze classicale en landelijke vergaderingen niet ter tafel komen.

In Amerika gaat dat heel anders.

Er is veel centraal geregeld en in het diensten-centrum ontmoette ik veel functionarissen in algemene dienst voor evangelisatie, zending, hulp-verlening, radio-uitzendingen, persorganen enz.

Tijdens de zittingen van de synode

(vervolg op pagina 263)

H. J. Jager / Kampen

Een ABC van het Nieuwe Testament

1. Evangelie

Voor ongeveer 30 jaar schreef ik een van m'n eerste artikelen over dit woord. Later is het gepubliceerd in een boek. Ik waag het erop weer iets te schrijven over dit belangrijke woord. Als de HERE mij nog wat leven en kracht schenkt hoop ik eens per maand een stukje te tikken over woorden van het N.T. Het laatst schreef ik in Opbouw een artikel over eigendom. Alfabetisch volgt daarop Evangelie. D.V. zullen daarop nog wel wat andere volgen.

We weten allen wel wat Evangelie betekent: Blijde Boodschap. De kerntekst waarin dit is samengevat is wel Joh. 3 : 16: „Alzo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft, opdat een ieder die in Hem gelooft niet verloren gaat, maar eeuwig leven heeft.” Met „wereld” wordt in elk geval ook „mensenwereld” bedoelt. Aan alle mensen wordt deze blijde boodschap serieus verkondigd. Zoals blijkt uit de opdracht van de Here Jezus: Verkondigt het aan alle schepselen. Zoals dat ook in Titus 2 : 11 door Paulus is geschreven: „De genade Gods is verschenen, heilbrengend

voor alle mensen.” Dat is de bedoeling van God. Dat velen de genade van de Here Jezus Christus verwerpen en de liefde Gods afwijzen is de schuld van God niet. Naar ik ergens las heeft Luther over Joh. 3 : 16 gezegd: God heeft de mensenwereld liefgehad. Ik ben ook een mens. Dus mag ik mijn naam invullen: God heeft Maarten Luther liefgehad. Een beste opmerking van Luther. In een preek zei ik wel eens: „Jan, Piet en Klaas, Jantje, Pietje en Klaasje, vul uw naam maar in. Zeg maar in geloof: Mij heeft God liefgehad.” Want gij behoort toch ook tot de mensenwereld, die God heeft liefgehad en wel zó, dat Hij Christus gegeven heeft tot een verzoening van de wereld? Die blijde boodschap wordt u verkondigd met bevel van geloof. Daartoe dringt de Here aan: dat gij die boodschap gelooft! Dat Evangelie, die Boodschap is een kracht Gods tot redding. Het is het woord Gods. Zou dat dan niet machtig en krachtig zijn? Een mensenwoord kan al veel bewerken. Ten kwade en ten goede. Mensenwoorden hebben revoluties ontketend, ontzettend veel kwaad gesticht. Jacobus noemt de tong (en dus het woord) een vuur, dat een heel bos in brand zet. Het heeft een wereld van ongelooft voortgebracht. Het is ontstoken door de hel.

Maar een mensenwoord kan ook veel vreugde geven. Bijvoorbeeld bij een schippersvrouw, die wacht op een bericht over haar man, die met z'n schip in een storm verzeild is. Wat een opluchting als zij bericht krijgt, dat z'n schip veilig in de thuishaven is geland. Als zij aan het bericht twijfelt, of erger nog, het niet gelooft, duurt haar onrust voort.

Zo duurt de ellende ook voort bij kerkleden, die twijfelen of het Evangelie wel voor hen is.

En die ellende is wijd verbreid. Broeders en zusters die 50 of meer jaren de Blijde Boodschap hebben gehoord, vragen zich nog met angst in het hart af of zij wel behouden zullen worden. Ik ontmoet niet ééns maar vele malen broeders en zusters, die de dood voelen naderen en zeggen: „Ik zou wel willen, dat de HERE mij uit dit leven wegnam, als ik maar wist dat ik altijd bij Hem zou zijn.” Ik vraag mij af hoe dit toch mogelijk is. Zijn het soms „randgevallen”? Mensen die het „wel geloven”, maar niet echt? Die indruk heb ik niet. Er zijn broeders en zusters onder, die naar mijn overtuiging „psalmen zingen in de nacht”. Die de HERE kennen in al hun doen en laten. Opvoeding en traditie kunnen veel goeds meebrengen, maar ook veel kwaad stichten. Men is bijvoorbeeld groot gebracht in een omgeving waar er is ingehamerd: we zondigen toch altijd door „met gedachten, woorden en daden”. Terwijl op m'n vraag wat men dan voor kwaads heeft gedacht en welke boze woorden men dan sprak en wat men dan allemaal voor slechts heeft uitgericht, geen concreet geval kan noemen. Máár... en dan volgt weer dezelfde trits.

Anderen zitten met de vraag of ze wel uitverkoren zijn. Ze zitten met een verkiezingsidee, zoals de Schrift die niet kent. Want verkiezing of Gods verkiezende liefde komt tot ons door het Evangelie. Daardoor worden we geroepen en verkoren. Die we niet op losse schroeven moeten zetten door een slordig leven, maar vast maken door een godzalige wandel. Volgens II Petr. 1. Lees maar na.

Of men is niet zeker „wedergeboren” te zijn. Terwijl men als nieuwe mensen leeft! Men heeft een wedergeboorte-idee, die niet naar de Schriften is. Men verstaat niet, dat het Evange-

Vervolg van pagina 262

worden diverse groepen van kerkelijke werkers en werkers ontvangen. Zij worden aan de vergadering voorgesteld en stellen zich op bij het podium, dat soms erg vol wordt en worden vervolgens toegesproken. Het is ook de synode die de *candidaten* voor het ambt van dienaar van het Woord, die hun studie aan het Calvin College hebben beëindigd *beroepbaar stelt*.

De president van het college stelde hen voor en ze verschenen met vrouw en kinderen voor de synode en een groot publiek.

Er volgde een toespraak van de praeses, er werd gelezen, gebeden en gezongen en zo werden ze a.h.w. *in de kerken ontvangen*.

Het kwam bij mij over als een goede zaak.

Uit deze voorbeelden blijkt, dat de synode, die elk jaar bijeenkomt een *belangrijke plaats* heeft in het kerkelijk leven.

Bij het omvangrijke werk dat er in en namens de kerken wordt verricht is een efficiënte organisatie en een goede afbakening van de diverse opdrachten beslist nodig.

Het zit mij nog altijd verkeerd dat in onze kerken de zending van het agendum van de meerdere vergaderingen is verdwenen en deze belangrijke taak alleen in handen van de zendende kerken is gelaten, die wel steunbiedende kerken hebben, maar als het er op aan komt alleen staan in hun beslissingen.

Ik ben mij er van bewust dat dit alles in *vrijgemaakte oren* wat vreemd klinkt en bedenkingen oproept. Waar blijft hier de *vrijheid* van de kerken? Loopt men niet te veel aan de *leiband van deputaten*? De vrijheid met de daaraan verbonden openheid hebben we ter synode eveneens aangetroffen.

De praeses op zijn hoge zetel is geen verheven kerkvorst.

Leden van de vergadering kunnen aanmerking maken op zijn leiding en dan een zaak van orde stellen. (*challenge the chair*).

De leiding komt dan in handen van de tweede praeses en vervolgens spreekt de vergadering zich uit.

Men kan dus de *praeses de leiding* voor korte tijd *ontnemen*.

In onze kerken kennen we dit niet. De voorzitter van een regionale of landelijke vergadering kan, zo nodig, iedereen het woord ontnemen en niet de leiding worden ontnomen.

Overigens hebben we niet meegeemaakt dat de voorzitter Rev. C. Boomsma door de vergadering tot de orde is geroepen.

Er is nog iets te noemen, waaruit blijkt dat de *openheid en vrijheid* in dit democratisch land ook in het kerkelijk leven op een eigen manier tot zijn recht komt.

Ter synode moest worden voorzien in twee *vacatures*.

Het ging om belangrijke posten binnen de kerkelijke gemeenschap.

Deputaten die één en ander hadden voorbereid stelden twee kandidaten voor elke vacature. Deze broeders

werden, voordat tot stemming werd overgegaan, op de synode ontvangen en kregen gelegenheid hun sollicitatie toe te lichten. Dit ging op de volgende wijze.

De rapporteur van de commissie ter synode legde de kandidaat een groot aantal vragen voor. Daarna kregen de leden van de synode gelegenheid de persoon in kwestie aan de tand te voelen. Dit alles gebeurde *onder grote belangstelling op de publieke tribune*.

Er werden vragen gesteld over de aanvaarding van de belijdenis; het gezag van de Schrift in het bijzonder *Genesis 1 t/m 3*; over de verhouding christendom en cultuur, over de politiek in de kerk, over de vrouw van betrokkene en dit duurde bij één van de broeders meer dan anderhalf uur.

Zo'n *publieke ondervraging*, soms over intieme zaken — uw bekering! — komt vreemd bij ons over en zouden wij vertrouwelijk houden.

Het viel mij op dat de broeders ouderlingen zonder schroom de microfoon pakken en hun woord doen.

Een goed georganiseerde gereformeerde kerkregering behoeft geen inbreuk te maken op de vrijheid in het kerkelijk leven.

Er is hard gewerkt in de commissies die de besluitvorming hebben voorbereid en snel met hun rapporten kwamen en in de plenaire zittingen onder de bekwame leiding van *rev. Clarence Boomsma* daarin bijgestaan door *rev. Nic. Knoppers* de assessor.

D. W. L. Milo / Dalmally

STUKKIE

„De stukjes in Opbouw lezen we altijd nog met veel genoegen”, schreef een van mijn fans. Wel, dat is dan fijn voor die stukjes, en het vermelden waard. Als je moest aannemen dat de niet-reageerders je stukjes oversloegen, zou je geen pen meer op het papier zetten.

Maar zo'n opmerking zet je toch aan het werk. „Op een compliment”, zei Mark Twain eens, „kan ik twee maanden leven”; wie de Succesagenda gebruikt kan het sedert 17 juli weten. En hoewel je niet van je fans kunt leven, ze maken je het leven wel plezieriger dan toch al. Want wat is een fan? Een enthousiasteling, een lezer die geen stukkie, hoe onbeduidend ook, zal overslaan en dat aan jou en anderen vertelt.

lie een zaad der wedergeboorte is. Hun is geleerd, dat de volgorde is: wedergeboorte—geloof, terwijl het is: geloof—wedergeboorte. Omdat men niet weet of men wel wedergeboren is, twijfelt men ook of hun geloof wel echt is. Dat kan toch niet zonder die geheimzinnige gebeurtenis? Terwijl Joh. 3 : 16 hun al kon leren, dat een ieder, die gelóóft het eeuwige leven heeft. Het nieuwe leven.

En nu heb ik het niet over prekers, die alleen maar „hel en verdoemenis” verkondigen, behalve een „lot uit de loterij” voor enkele uitverkorenen. Zulk een prediking heeft veel hoorders in nameloze ellende gedompeld.

Het Evangelie is een kracht Gods tot zaligheid of redding. Tot redding van de schuld der zonde, maar ook van de mácht der zonde en van de smét der zonde. In dit leven niet volmaakt, maar toch bevrijdt het blijde woord Gods van de duivel, de wereld en onze oude natuur. Jezus Christus is ons immers gegeven niet alleen tot rechtvaardigheid, maar ook tot heiliging, ja tot aanvankelijke verheerlijking van ons leven. Het breekt harde harten en buigt de boze wil en maakt nieuwe mensen van allen, die oprecht in Christus en in Zijn Geest geloven. Het bevrijdt ook van wettisch leven, alsof wij Gods gunst nog zouden moeten verwerven. Het leert ons van Gods genade of welwillendheid leven. Het heeft het vermogen ons te laten huppelen van vreugde! De eindoverwinning is nog niet behaald. Zo was bij de landing in Frankrijk de totale overwinning ook nog niet bevochten. Maar de hoofdslag was wel geslagen. De tegenstand van het Duitse Rijk bestond alleen maar uit de laatste stuip trekkingen, die aan de nederlaag vooraf gingen. Zo hebben de gelovigen nog met de laatste krachttontwikkelingen te maken

van de vijanden. Maar door het geloof mogen we weten, dat we „meer dan overwinnaars” zijn, door Hem die ons heeft liefgehad. We zijn super-overwinnaars om zo te zeggen. Dát mag het blijde vooruitzicht zijn, dat ons streekt.

De onzekerheid van het geloof en van het heil hangt m.i. ook samen met een verwaarlozing van de opdracht van de Heiland aan zijn discipelen: „Leert onderhouden al wat Ik u geboden heb.” Dat is naar ik meen door heel de orthodoxie minder ter harte genomen dan de prediking van het Evangelie. Maar wie geen ernst maakt met de bevelen van de Here kan niet een krachtig geloof hebben. Beloften en eisen van de Redder hangen met elkaar samen. Een plant kan niet floreren in een donkere en koude kelder. Zo kan geloof niet bloeien bij een slordig leven. Als iemand geen ernst maakt met een leven naar uitwijzen van het Evangelie, dan laat hij of zij het geloof verwelken. En als iemand daarmee doorgaat kan men „vervallen van de genade” en „schipbreuk leiden van het geloof”. D.w.z. dan verliest men z'n geloof. Want het heil wordt allen verkondigd. God heeft geen lust aan de dood van één zondaar. Hij wil dat allen behouden worden. Dat „allen” is wel verzwakt tot „allerlei”. En vanzelf is het waar, dat het heil voor allerlei mensen is, voor heer en knecht, oud en jong, man of vrouw, heiden of jood. Maar het serieuze aanbod geldt allen, die het horen. Doch zo geldt ook voor allen het bevel om te onderhouden, al wat Jezus geboden heeft. We mogen niet alleen allen de goede tijding geloven, maar we zullen dan ook ons beijveren om goede werken te doen. We worden niet behouden om of door onze goede werken, maar ook niet zonder. „Laat uw licht schijnen voor de mensen, opdat zij uw goede

werken zien en God verheerlijken.” God wil zondaars zalig maken, maar Hij wil niet dat wij in de zonde blijven leven. We zullen het geloof ondersteunen met degelijkheid, het kennen van de Here, zelfbeheersing enz., zoals Petrus ergens schrijft in z'n 2e brief.

Die opdracht van Christus tot een godzalig leven is als ik het wel heb in heel de gereformeerde wereld (en in de lutherse) wat achteruit geschoven als minder belangrijk. Er wordt dan gezegd, dat er toch weinig van terecht komt en kan komen. Als het aan de orde komt, dan vaak wat negatief. Dat er weinig van terecht kan komen en dat het eigenlijk ook niet hoeft, vind ik in de Schrift nergens. Zou het daaraan ook niet liggen, dat de werfkracht van de kerken zo gering is? Een preek horen de ongelovigen niet. Maar het alledaagse leven van de kerkleden maken ze wel mee. Dat sommigen (of velen) er „met de muts naar gooien” valt hen wel op. Dat in de kerken en tussen de kerken onderling nogal wat geruzied wordt, blijft hen niet onbekend. Maar de vriendelijkheid en betrouwbaarheid en geschiktheid enz. van echte gelovigen worden ze wel gewaar. Een schrijver uit de oudheid bericht hoe en door wie het Evangelie Europa heeft veroverd. Soldaten schaamden zich voor het Evangelie niet. Kooplui bereisden vele landen en brachten niet alleen hun koopwaar, maar ook het Evangelie mee. En zo schippers en slaven en slavinnen. De Goede Tijding was nieuw voor hen. Hun hart was er vól van! En dus zwegen ze niet. Dat we Zending drijven is een goede zaak. Dat evangelisatie-campagnes worden ondernomen is best. Maar zou de beste Evangelisatie niet dit zijn als wij allen levende brieven van Christus zijn? Daarover mogen we wel eens stevig nadenken.

Heel anders staat het met die stukjes. Zo'n woord houdt je een beetje nederig; je beseft erdoor dat een argeloze lezer je aanvaardt voor een medemens, die nu eenmaal schrijven moet omdat hij het niet laten kan. En gelijk heeft hij. Ieder mens heeft zijn eigenaardigheden. Waarom de windbuil uithangen, wanneer je toch geen hoogvlieger bent?

—o—

Niettemin. Als ik het over iemands publicatie heb, die kop, staart en poten bezit, dan noem ik die publicatie graag een artikel. Dat klinkt net een klas beter dan stukkie; hoe wel het woord eigenlijk iets als deel of deelstuk betekent en dus op hetzelfde neer komt. Of ik spreek over een opstel, wanneer daar behalve een goede vorm ook een waardevolle inhoud aan te prijzen is. Of over een essay, wanneer dat opstel bovendien van wetenschappelijke waarde is. Of verhandeling, wanneer die essay de stof werkelijk uittent uitzet. Zelfs een op verzoek geschreven uiteenzetting, al zou die in de vorm van een brief blijven, ben ik geneigd een bijdrage te noemen.

Maar stukjes — wat zijn dat

eigenlijk? Zeg nu niet direct dat elke bladvulling in een kerkbode een stukkie mag heten, want daar zitten waardevolle bladvullingen tussen. Trouwens: wat is een artikel, verhandeling of essay eigenlijk anders dan... bladvulling? Stond het niet gedrukt dan kreeg u een witte krant en daar betaalt u niet voor.

Of is de kolom van ingezonden brieven soms gevuld met stukjes? Ook dat zou ik niet graag beweren. In een land dat ons als gasten herbergt is de „ingezonden” kolom een gevreesde publieke stem, die door hoogwaardigheidsbekleders nauwlettend wordt gevolgd: de kritiek is hier namelijk bijzonder weldoordacht, goed gevormd en sterk gedocumenteerd, zodat elke krantenlezer met zijn stukkie kan bijdragen tot het regeerbeleid en dit langs buitenparlementaire weg.

Ai mij — wat is dan een stukkie? Weet u het? Weet ik het? Ik vraag me in gemoede af, of stukjes eigenlijk wel bestaan — tenminste op papier. Daarbuiten stukjes genoeg. Een plan kan in stukjes uiteenvallen. Een autoruit kan in stukjes barsten. De hele wereld van computers, radio, televisie, ruimtelijke

communicatie, rekenmachines, vuurleidingen en ander wetenschappelijk tuig, bestaat vandaag uit stukjes, chips genoemd. Maar binnen de drukkerswereld is eigenlijk geen stukje van een stukje te bekennen!

—o—

Daarom. Misschien zouden we wel goed doen, die naam voor gedrukte artikelen af te schaffen. In ons blad alstublieft geen stukjes meer. Noem het kind bij de naam, maar noem het niet Ben-Oni *). Geef de Schriftoverdenking de naam van Schriftoverdenking. Geef het hoofdartikel de naam van hoofdartikel. Noem een Bijbelstudie, of een politieke uiteenzetting, of een wetenschappelijke verhandeling, of een ongevraagde bijdrage niet meer stukjes — want dat houdt schrijvers zo nederig, dat ze zich twee maanden bedenken, eer ze weer een pen op papier zetten. En weet u eigenlijk, hoeveel studie er in een stukkie steekt?

Dat brengt me op een short story ten besluite.

Toen ik nog in Vierhouten woonde (dat is al weer lang geleden) kreeg ik een telefoontje, om een zomergast te Elspeer mee naar de kerk te ne-

men. Dat deed ik dus. Onderweg nam de zomergast me terdege op en zei:

„Dus u bent nu die man van Opbouw”.

— „Ik schrijf onder meer in Opbouw”, — hield ik me op de vlakke. — „U schrijft altijd van die fijne stukjes”, hield hij aan.

— „Nou, fijn”, aarzelde ik, denkend aan de vos van Lafontaine, „dat zegt ook niet iedereen”.

— „Nee, juist”, viel hij bij, „uw stukjes lezen wel prettig, maar aan het eind — au! — daar krijg je een prik”.

— „Sla het eind dan over”, stelde ik voor. En dat deed hij. Naar de middagkerk hoefde hij niet meer.

Zo, dat was het weer voor vandaag. Een kort stukkie deze keer en er staat weer niks in. Maar u betaalt er ook niet veel voor. Au!

*) Ben-Oni = stukje ellende.

Het Liedboek

LIED 142 „Het hele lied is opgebouwd uit begrippentegenstellingen: klein en groot, duister en licht, tijd en eeuwigheid. De grote nadruk op de armoede en nietigheid van het Kind Christus was voor Luther een geliefd thema”. (Comp. p. 390).

„De melodie stamt uit de kring Wittenberg, maar was allang vóór de Reformatie bekend. Ze heeft een uitgesproken feestelijk karakter” (Comp. p. 391).

Tekst: 3; melodie: 3.

LIED 143 Dit Lied behoort tot de meest gezongen kerstliederen. „Maar in geen enkel kerkelijk gezangboek dat zichzelf respecteert — in de Duitse, noch in de Scandinavische of Engelse — komt het voor. Dat het wel staat in het enige werkelijk nieuwe kerkelijk gezangboek dat over heel Europa zelfs maar in het verschiet is, stemt wel bitter.”

Dit „versje” mag wel als karakterloos worden aangemerkt, zowel wat de tekst als de melodie betreft. De hoogste lof die men er aan zou kunnen toekennen is deze, dat er geen onvertogen woord in staat. Ons „stille nacht” heeft met het oorspronkelijke vrijwel niets te maken”. (Comp. p. 392).

Tekst: 1; melodie: 1.

LIED 144 „Een lied van nodiging tot blijdschap die in de kribbe van Bethlehem voor de mensen is weggelegd” (Comp. p. 396). De verlossing van zonde en dood, van lijden en verdriet door de komst van Christus krijgt in de diverse strofen terecht alle nadruk.

„Deze melodie is wel een van de meest uitbundige die Crüger ooit schreef” (Comp. p. 396).

Tekst: 3; melodie: 3.

LIED 145 Ook dit Lied is te groeperen in de reeks van allerwege bekende kerstliederen. In oorsprong behoort het bovendien tot een van de oudste. Wat de tekst betreft mag misschien de indruk bestaan dat het nog een middeleeuws lied is, er zijn al zoveel moderniseringen in aangebracht, dat het dit in wezen niet meer is. In haar huidige vorm is de tekst goed verstaanbaar.

De melodie, waarvan de oudste notatie reeds uit de 10e eeuw stamt, heeft haar grootste bekendheid gekregen in een notatie uit het begin van de 17e eeuw, die in het Liedboek is aangegeven.

Tekst: 3; melodie: 3.

LIED 146 Dit Lied schijnt in Duitsland gedurende de gehele 19e eeuw het meest geliefde kerstlied te zijn geweest en hoewel het uit de tijd der „Verlichting” stamt vinden we daar nauwelijks typische accenten van. (Comp. p. 399).

Bij het aandachtig lezen valt het op dat strofe 4 eigenlijk niet past op de plaats waar het in dit Lied voor komt. Opmerkelijk is dat dit in het oorspronkelijke (Duitse) gezang dan ook niet het geval is.

De mooie melodie die met Lied 133 is uitgevallen, blijft met dit Lied gelukkig behouden.

Tekst: 3; melodie: 3.

LIED 147 Van dit kerstlied waren in de liederenbundel 1938 alleen de strofen 1, 2, 3 en 6 opgenomen, waarschijnlijk „vanwege het wat naïeve, al te kinderlijke genre van strofe 4 en 5, dat weinig van een kerklied heeft” (Comp. p. 400). Ook het Gesangbuch van de Ev. Ref. Kirche der Deutssrpachigen Schweiz mist de strofen 4 en 5. Naar onze mening terecht. De mededeling van de vertaler dat dit Lied nu compleet vertaald kon worden opgenomen vanwege de waardering van beide strofen nu, is dan ook allermindst duidelijk.

„Dat de tekst van het Lied grote artistieke kwaliteiten heeft zal niemand beweren.” De melodie van de cantor Nikolaus Herman is prachtig.

Tekst (uitgezonderd strofen 4 en 5): 3; melodie: 3.

LIED 148 De herkomst van dit Lied, waarvan de tekst voor ’t eerst in 1962 is gepubliceerd, is historisch niet meer na te gaan. Het geheel doet denken aan een oud lied (ca. 1700) afkomstig uit Antwerpen. Wel is het merkwaardig dat dit kerstlied twee en een halve eeuw onopgemerkt is gebleven. (Comp. p. 401).

De bijzonder sterke melodie wordt aangeduid als „een niet te verklaren wonder van creativiteit”. „Men lette bij het zingen goed op de eerste 5

noten: die zijn lang! In vorige gezangboeken stond dat foutief.”

Tekst: 3; melodie: 3.

LIED 149 De dichter zegt van dit Lied o.m.: „Het is een lied over de verborgenheid van de zich openbarende God. God komt tot ons in Christus als de Immanuël — maar wie herkent God in Hem? Maar ook: Christus komt tot ons in de minste van Zijn broeders — maar wie herkent Christus in hen? Deze moeite wordt hier voor God beleden. Het gaat om een existentiële nood van hedendaagse mensen. Al onze moeite met God is tenslotte de keerzijde van het stralend geheim, dat een mens alleen maar kan worden ingefluisterd: Immanuël — God met ons”. (Comp. p. 401).

Tegen deze achtergrond kan de tekst van dit Lied goed schriftuurlijk worden verstaan.

Melodie en tekst passen goed bij elkaar: „de melodie is een eenvoudige weerspiegeling van de tekstopbouw.” (Comp. p. 403).

Tekst: 3; melodie: 3.

LIED 150 De tekst van dit Lied is speciaal gemaakt om het thema „in den beginne was het Woord” als kerstzang op de wijze van Psalm 134 geheel tot zijn recht te laten komen: Het gaat over de zelfopenbaring naar buiten van het Woord, dat niet rust voordat het wordt gehoord”, aldus de dichter.

„Het is precies de geschiedenis van Golgotha en opstanding en daarin is vervat onze anti-geschiedenis van niet-willen-horen” (Comp. p. 404).

Tekst: 3; melodie: 3.

LIED 151 De dichter geeft bij dit Lied de volgende aanwijzing: „U moet dit Lied vooral horen tegen de achtergrond van het overheersende hedendaagse gevoelen, dat woord en daad tweërlei zijn. Een boosaardig misverstand, dat bezig is zijn duizenden te verslaan. Juist in God zijn Woord en Daad één — Zijn Woord geschiedt, het neemt terwille van de mensen vlees en bloed aan. En het vraagt antwoord van ons”. (Comp. p. 405).

Een goede en eenvoudige melodie.

Tekst: 3; melodie: 3.

A. t.a.v. de tekst der liederen:

het cijfer 1 bij niet voluit Schriftuurlijke tekst, b.v. vanwege het humanistisch karakter of door een sterk piëtistische inslag;

het cijfer 2 bij een weliswaar Schriftuurlijke, maar niet direct begrijpelijke, en aanspreekbare tekst;

het cijfer 3 als de tekst volkomen Schriftuurlijk en zonder meer verstaanbaar is.

B. t.a.v. de melodie der liederen:

het cijfer 1 voor een niet-aanvaardbare melodie;

het cijfer 2 voor een onbekende melodie die na enige oefening, eventueel met behulp van een koor, door de gemeente wel te zingen is en voorts ook voor een melodie die niet bepaald tot „de beste” behoort;

het cijfer 3 voor „een goede” melodie, geschikt voor de gemeentezang.

S. Schoon, Christelijke presentie in de joodse staat, Theologische overwegingen betreffende de verhouding kerk en Israël naar aanleiding van enkele vormen van christelijke presentie in de staat Israël; dissertatie; 180 blz., f 42,50; Kok, Kampen.

Dr P. J. Roscam Abbing, Oriëntatie in de theologische wetenschap; 418 blz., f 65,—; Kok, Kampen.

Dr J. van Genderen, Geloofskennis en geloofsverwachting, Apeldoornse studies no. 7; 67 blz., f 12,90; Kok, Kampen.

Prof. dr. J. Verkuyl, De kernbegrippen van het marxisme-leninisme, met een proeve tot evangelisch commentaar; 311 blz., f 37,50; Kok, Kampen.

Hans Bouma/Otto Dick, Man en vrouw gelukkig; gedichten en tekeningen; 60 blz., f 12,50; Kok, Kampen.

A. de Leeuw, Mozes, Ex. 1-3, 15; Verklaring van een bijbelgedeelte; 143 blz., f 18,75; Kok, Kampen.

Jan C. M. Engelen, Johannes 7-10; Verklaring van een bijbelgedeelte; 160 blz., f 19,50; Kok, Kampen.

De redactie ontving

M. Koffeman-Zijl, Kleine vreugden; gedichtenbundel; 48 blz., f 8,90; Kok, Kampen.

Jay E. Adams, Bijbels pastoraat. Basis van christelijke hulpverlening; 234 blz., f 29,50; Voorhoeve, Den Haag

Christelijke counseling volgens Jay E. Adams, een literatuuroverzicht; samengesteld door Rien Schoonhoven, Pieter Schulz, Gerrit Visser, ingeleid door Theo Kruisman; 134 blz., f 17,50; Voorhoeve, Den Haag.

Bewerken en bewaren, Studies aangeboden aan prof. dr. Klaas Runia, 25 jaar na zijn inauguratie als hoogleraar in de theologie, te Goelong, Australië; 180 blz., f 32,50; Kok, Kampen.

Anton Ent. Wintervuur; gedichten-bundel; 46 blz., f 9,90; Kok, Kampen.

J. Jonker, Gaan uw kinderen nog naar de kerk? Over het afgebroken gesprek...; 100 blz., f 13,90; Kok, Kampen.

Hans Bouma, Vriendschap is geluk hebben; gedichten, gedachten en tekeningen; 62 blz., f 12,50; Kok, Kampen.

Dr C. Trimp, Zorgen voor de gemeente. Het ambtelijke werk van ouderlingen en diakenen toegelicht; 266 blz. f 24,50; Copiërinr. Van den Berg, Kampen.

De mogelijkheid bestaat dat op een of meer van deze aankondigingen in een bredere bespreking wordt teruggekomen.

Kerknieuws

Sliedrecht — Beroepen: Ds J. Bouma te Loosdrecht.

Bunschoten-Spakenburg — Bedankt: Ds H. Stolk te Kampen.

L'Abri — Ds W. G. Rietkerk heeft besloten in Utrecht te blijven, lazen we in de laatste Nieuwsbrief van l'Abri.

Utrecht — Op 18 sept. a.s. wordt in de Jeruzalemkerk, Troosterlaan 65 te Utrecht de „Klaar voor de Start-dag” gehouden, een introductiedag voor jongeren van de Ned. Geref. Kerk. Aanvang 10.15 uur.

Een ieder die voor het eerst in Utrecht is komen wonen nodigen wij hiervoor in het bijzonder uit.

Bevestiging en intrede van ds H. van Ommen te Hattem — Gekomen van de Ned. Gereformeerde kerk te Bunschoten-Spakenburg die hij ruim 5 jaar mocht dienen heeft ds H. van Ommen op zondag 29 augustus in een stampvolle kerk zijn intrede gedaan. In de morgendienst werd hij bevestigd door ds P. Veldhuizen te Urk die als bijbelgedeelte had gekozen Jesaja 52 vers 1-10 en wel in het bijzonder als tekst vers 7. Het thema voor deze woordbediening was, Hij brengt U de goede boodschap, Hij brengt U het evangelie, Hij brengt U het heil. Mijn God is Koning. De heraut brengt het Woord van zijn Zender. Niet de heraut is belangrijk maar zijn Zender. Hij is het die de wereld het Leven geeft.

Voor de intrededienst had ds Van Ommen als tekst gekozen Joh. 15 vers 1-8. Ik ben de ware wijnstok. Met als thema: De scheidende Christus kondigt de levenswet van het koninkrijk der Hemelen af onder het beeld van de wijnstok der ranken. Wij hebben een zoekende Vader en gaat na of er bij ons ook vruchten te vinden zijn. Ranken die geen vruchten dragen zet God het mes in en worden afgesneden of omgehakt. Niet ieder die zegt Here Here zal ingaan

maar die de wil van de Hemelse Vader doet en zijn geboden bewaart. Wij kunnen uit ons zelf geen vrucht dragen. Maar wie in Hem gelooft die draagt veel vrucht. Kunnen we dat uit ons zelf? Neen, alleen door Jezus Christus.

Na de dienst werd het woord gevoerd door de praeses van de kerkeraad G. W. Winkelhorst, die de situatie schetste dat de gemeente na ruim twaalf jaar nu eindelijk 'n eigen herder en leraar mocht begroeten. Hij dankte ds Houtman te Wezep als consulent van de gemeente en ds Scheltens te Zalk, als categeet heeft hij enige jaren onderwijs aan de jeugd gegeven. De toespraak werd besloten met psalm 36 vers 2: Uw goedheid, Heer, is hemelhoog. De burgemeester sprak als plaatselijke overheid hartelijke woorden en overhandigde symbolisch de sleutel van de stad Hattem. Namens de classis en genabuude kerk voerde ds v. d. Lingen te Wapenveld het woord. Samen hebben de beide predikanten voorheen de kerk van Bunschoten-Spakenburg mogen dienen. Eveneens voerde ds Scheltens te Zalk het woord en pree de goede samenwerking die hij als categeet met de kerkeraad had ondervonden. Tot slot sprak ds Van Ommen woorden van dank aan familie, vrienden en in het bijzonder de velen uit Bunschoten-Spakenburg en andere kerken waar ds Van Ommen heeft gediend.

Rev. P. G. van Dam — De Reformed Churches in Australië hebben, vanwege de ontstellende ontwikkelingen in de synodaal-gereformeerde kerken, in mei '82 het besluit genomen de band met haar te verbreken en correspondentie aan te gaan met de Nederlands Gereformeerde Kerken. Een van haar predikanten, ds P. H. Pellicaan, heeft daarvoor reeds, in 1980, na een colloquium doctum door de predikanten Van Ommen en Van Tongeren, de kerk van Amersfoort drie maanden gediend. Thans heeft Rev. P. G. van Dam, zijn collega van de Reformed Church te Bentley (West-Australië), het plan om op 1 december a.s. naar Nederland te gaan en er tot ongeveer 20 febr. '83 te blijven.

Rev. Van Dam wil graag elke zondag in de dienst des Woords voorgaan in Nederlands Gereformeerde Kerken, en er zijn bereids afspraken gemaakt voor een aantal zondagen. Op dit moment staan nog open: 5, 12, 19 dec., 26 dec. alleen 's morgens, 2 en 9 jan., 13 febr.

Kerken, liefst in het midden van ons land, die op een of meer der genoemde data gebruik willen maken van zijn diensten kunnen dit berichten aan de scriba van de N.G. Kerk te Amersfoort: A. Snee, Fluitekamp 22. 3828 WC Hoogland.

Zijnerzijds ontvangt br. Snee gaarne tips voor de huisvesting van Rev. Van Dam en zijn echtgenote, eveneens het liefst in de omgeving van Amersfoort (er is namelijk nog geen auto beschikbaar voor hem). Gedacht wordt aan een tweede huis van gemeenteleden, of aan een leegstaande pastorie, of aan een woning die tijdelijk leeg staat wegens verblijf van de bewoners in zonniger streken.

Rev. Van Dam is 55 jaar en heeft 15 dienstjaren als predikant in de Reformed Churches of Australia. Daarvoor was hij als afgestudeerd Delfts ingenieur in Australië werkzaam. Hij studeerde theologie in Grand Rapids

(U.S.A.) en keerde na het candidaats-examen naar Australië terug om daar predikant te worden.

Reacties op dit bericht gaarne met de nodige spoed.

Het telefoonnummer van br. Snee is 033-803541.

Nieuws uit breder kring

Christelijk Studiecentrum (I.C.S.) — Opening van het 13e studiejaar, D.V. op zaterdag 11 sept. a.s. te Amsterdam in de English Episcopal Church, Groenburgwal 42.

9.30 uur: Ontvangst, koffie; 10.00 uur: Opening door Ton Senf, stafwerker ICS; Bijbeloverdenking door mr. Tymen van der Ploeg, bestuurslid ICS; Openingsrede door prof. dr B. Goudzwaard: „Christen-zijn in samenleving en wetenschap vanuit de wederkomst van Christus. De zin van christelijke studie-nu”. 12.30 uur: Pauze (brood meenemen a.u.b.; koffie en thee aanwezig); 13.30 uur: Themagroepen: 1. „Het gezin, hoeksteen van onze samenleving?” - Bert Godschalk en dra Marieke Groendijk; 2. „Godsdienstvrijheid, ook in Nederland?” - Mr Matthijs de Blois en Rien den Boer; 3. „Christelijke popmuziek?” - Kees Blokhuis en Marleen Hengelaar-Rookmaaker; 4. „Het verschijnsel evangelische jeugdbeweging” - drs Brede Kristensen en Teus v. d. Lagemaat; 15.00 uur: thee.

Tijdens de pauze en na afloop zal er ruimschoots gelegenheid zijn voor gesprek, ontmoeting van de kringleiders van en het maken van afspraken betreffende de kringen.

Ref. Bijbelschool — Op zaterdag 18 september a.s. zal de Reformatorische Bijbelschool te Zeist haar „Open Dag” houden. Deze dag is er gelegenheid om elkaar informeel te ontmoeten in het gebouw aan de Kraelingweg 10 te Zeist. Er is „Open Huis” vanaf 10.30 uur tot 17.00 uur. Gedurende deze tijd is er gelegenheid om het gebouw te bezichtigen en staf, bestuursleden, docenten en studenten te ontmoeten.

Om 14.30 uur is er een feestelijke bijeenkomst in de Oude Kerk (Ned. Herv.), 1e Dorpsstraat te Zeist. Tijdens deze dienst zal aandacht worden gegeven aan het 10-jarig bestaan van de Ref. Bijbelschool en wordt het 11e kursusjaar officieel geopend. Er zal worden gesproken door Prof. dr ir. H. van Riessen, lid van de Raad van Advies van de school, ds H. Koetsveld, waarnemend voorzitter van het Bestuur, drs P. J. van Kampen, staf-lid/medewerker en Harmke Visscher, oud-studente van de R.B.S. en momenteel werkzaam als verpleegster/zendelinge in Sudan.

Momenteel studeren 65 studenten aan de Ref. Bijbelschool. Zij volgen een opleiding tot o.a. godsdienstleraar/lerares, kerkelijk medewerker, evangelist e.d.

Vrienden van de Bijbelschool en belangstellenden zijn hartelijk welkom om deze dag, of alleen de middag-bijeenkomst, bij te wonen.

Morgenlandzending — De jaarlijkse ontmoetingsdag van de Morgenlandzending wordt D.V. gehouden op zaterdag 18 september a.s., om 10.30 uur te Rhenen, in het Congrescentrum van Ouwehands Dierenpark. Het programma vermeldt o.a.:

— Reisindrukken van ds R. Brecheisen, directeur van de ACO (Morgenlandzending) Samen met twee andere Franse predikanten is ds Brecheisen kort geleden in Libanon en Syrië geweest.

— Mevr. C. W. Groenenboom uit Libanon spreekt. Zij is in juni j.l. voor haar vakantie in ons land aangekomen.

— Prof. dr G. Quispel spreekt over: Syrische christenen in de Oudheid.

— Optreden van het jeugdkoor „Spiritual Singers” uit Oosterbeek.

Bij de deelname aan de ontmoetingsdag is inbegrepen de toegang tot het dierenpark. Niet-congresgangers (b.v. gezinsleden) kunnen tegen geredu-

Redactieleden:

Ir. A. W. Biersteker;
T. Hoekstra
Ds. H. de Jong;
Mr. dr. J. Meulink;
D. W. L. Milo;
Ds. E. R. Postma;
Drs. W. G. Rietkerk

Adres van de Redactie:

Ds. K. Muller,
Riouwstraat 59,
1521 SC Wormerveer
Tel. 075-282589

Kerknieuws en berichten over kerkelijke/christelijke activiteiten te zenden naar:

„Kerknieuws Opbouw”,
Brugakker 36 22,
3704 LP Zeist
Tel. 03404-50278

Advertenties en druk:

Drukkerij „Steenbergen”,
Nooitgedacht 3,
3701 AL Zeist
Tel. 03404-22452

Advertentieprijs:

40 ct per mm.
familieberichten
35 ct per mm.
Advertenties inzenden tot
dinsdagmorgen 10.00 uur.

Administratie-adres:

Kon. Wilhelminalaan 38,
3956 TD Leersum
Tel. 03434-4288

Abonnementen:

Het aanvragen of opzeggen van abonnementen: uitsluitend bij de administratie. Abonnementen kunnen ieder moment ingaan, doch slechts per 31 december eindigen. Opzeggen uiterlijk tot 15 november.

Abonnementsprijs:

f 40,— per jaar of f 21,— per halfjaar.
Buitenland f 45,— p. jaar of f 60,— per luchtpost.
Gironr. 404945 t.n.v.
Geref. Persver. Opbouw,
Dr. Schaepmanlaan 71,
2104 VC Heemstede.
Tel. 023-285825.

ceerde prijs - kollektief door ons betaald - het dierenpak bezichtigen. Voor kleinere kinderen is een crèche aanwezig. Rhenen is per bus en trein gemakkelijk bereikbaar. De afstand tussen het station en het Congrescentrum is ongeveer 10 minuten lopen. Alle belangstellenden zijn van harte welkom.

VOCO — De VOCO (Vereniging van bij het Onderwijs betrokken Christen Ouders) belegt op zaterdag 25 sept. a.s. een openbaar congres met een forum over het thema: Christen-ouders en seksuele vorming op school. Aanvang 10.00 uur precies; sluiting: uiterlijk 12.30 uur.

Vergaderplaats: De Buitensociëteit, Stationsweg 4, Zwolle, tegenover het station te Zwolle.

Forumleden: drs J. Kattenberg, Ned.

Herv. pred. te Den Helder, pedagoog en theoloog; de heer R. H. Matzken, o.a. docent aan de Evang. Hogeschool te Amersfoort; drs M. Valenkamp, wetenschappelijk medewerker voor sociale ethiek aan de VU ten behoeve van de pedagogische faculteit; de heer B. J. Zijl, medewerker van de VBOK (Ver. tot Bescherming van het Ongeboren Kind), o.a. belast met lessen op scholen.

De forum leden zullen een korte toelichting geven op een aantal stellingen.

Het congres is bedoeld als nadere uitwerking van het themanummer van het orgaan van de VOCO van mei 1982 over seksuele vorming.

Het is nuttig dit themanummer te voren door te nemen. Het kan besteld worden door f 2,50 over te maken op girorek. 2974537 t.n.v. Adm. Bezin-ning te Rotterdam.

Op het congres zullen de volgende vragen centraal staan: hoe dienen christen-ouders zich in het licht van de Bijbel op te stellen als in de christelijke school seksuele voorlichting en vorming wordt ingevoerd? In hoeverre wordt met het geven van seksuele voorlichting op school een grens overschreden?

De VOCO is een landelijke prot.-chr. vereniging van ouders die er naar streeft het bijbels karakter van het christelijk onderwijs te helpen bewaren.

Inlichtingen: Postbus 8045, 9702 KA Groningen, tel. 08380-11747 of 010-322702.

V.C.O. — Op zaterdag 25 sept. a.s. hopen D.V. de V.C.O. (Ver. van christ. christelijke onderwijzers) en de VGO onderwijzers) en de V.G.O.L. (Ver. van geref. onderwijzers en leraren) weer hun gezamenlijk onderwijscon-

gres te houden, ditmaal in de Zuiderkerk te Zwolle.

Spreker zal zijn de heer K. Brouwer te Oostzaan met het onderwerp „Hoe motiveren wij de jeugd van deze tijd vanuit Gods Woord”, waarin o.a. de principiële achtergrond van de onderwijsvernieuwing en de uitwerking daarvan door ons naar eigen beginsel zal worden belicht.

Aanvang kwart voor twee. Belangstellenden zijn hartelijk welkom!

's Morgens om 10 uur hopen deze beide landelijke verenigingen eveneens in de Zuiderkerk hun afzonderlijke jaarvergadering te houden. Ook dan zijn belangstellenden hartelijk welkom.

De Zuiderkerk ligt plm. 10 minuten lopen van het station aan de Van Karnebeekstraat, hoek Zuiderkerkstraat.

Bij de aanvang van het 7e studiejaar belegt het Bestuur van de Stichting **NEDERLANDS GEREFORMEERD SEMINARIE** met de Samenwerkende Kerken

een samenkomst

op vrijdag, 17 september, 's avonds om half acht in de Jeruzalemkerk, De Noord 8a, te Urk.

De bijeenkomst zal onder leiding staan van de voorzitter van het Bestuur van de Stichting, Ds. L. W. G. Blokhuis, die in zijn openingswoord aandacht schenken zal aan „de tekenen der tijden”.

Ds. K. H. de Groot, docent Oude Testament, zal spreken over „de strijd rondom het Oude Testament in deze tijd”.

De samenkomst zal worden gesloten door Ds. H. van Ommen van Hattem, die voorgaan zal in gebed voor het werk van het Seminarie en voor allen, die daarbij betrokken zijn.

Na afloop wordt gemeenschappelijk koffie gedronken.

Alle belangstellenden zijn hartelijk welkom.

Goede boeken voor een betaalbare prijs

Drs. H. de Jong,
Maar Jezus zegt... (de Bergrede uitgelegd voor de gemeente) f 17,00

Ds. M. R. van den Berg,
Beeldsprakig. Het onderwijs van Jezus in gelijkenissen f 18,50

Ds. G. Visee,
Onderwezen in het koninkrijk der hemelen f 27,50
Onderwezen in het koninkrijk der hemelen (2e bundel) f 27,50

Prof. dr. J. Douma,
Evangelistiek f 11,00
Christelijke Ethiek deel I f 13,00
Christelijke Ethiek deel II f 13,00
Christelijke Ethiek deel III f 16,50

Prof. dr. C. Trimp,
Zorgen voor de gemeente. Het ambtelijk werk van ouderlingen en diakenen toegelicht f 24,50

Prof. J. Kamphuis,
Om de heiligheid van de gemeente. De kerkelijke tucht f 20,00

Op verzoek zenden wij u gaarne onze nieuwe **Fondslijst** (augustus 1982).

Bestellingen kunt u richten aan:

UITGEVERIJ/COPIËERINRICHTING VAN DE BERG
BROEDERWEG 6 — 8261 GT KAMPEN — TELEFOON 05202-12287
(ook leverbaar via de boekhandel)

Het augustus-nummer van

BEWEGING

**BEWEGING
GEEFT HOUVAST**

reformatisch
wijsgerig
informatief

heeft als inhoud:

- Prof. dr. ir. E. Schuurman Mag, wat kan?
Over genetische manipulatie
- Prof. dr. J. G. Knol Dialoog op niveau
- R. van Woudenberg De kernbegrippen van het Marxisme-Leninisme geanalyseerd en beoordeeld
- Ir. G. Kuiper Wetenschap, wijsheid, filosoferen
- Prof. dr. A. P. Bos Christelijke filosofie in de peiling

Bestel dit nummer als gratis proefnummer bij
Centrum voor Reformatorische Wijsbegeerte, Maarssen
telefoon 03465 - 60945/69192.

Nog beter:

Neem een kenismakingsabonnement à f 10,— gedurende 1 jaar.

Antwoordstrook Opsturen in open, ongefrankeerde enveloppe aan
CRW, Antwoordnummer 33, 3600 VB Maarssen

- JA,
☐ stuur mij het augustus-nummer van BEWEGING '82 (gratis)
☐ noteer mij als abonnee op BEWEGING '82 (f 10,—)

Naam:

Adres:

Postcode: plaats:

Opb.-2

De Christelijke Gereformeerde Vereniging voor Jeugdwelzijn zoekt voor haar tweede gezinshuis een

echtpaar

(zonder kinderen of met 1 of 2 kinderen)

In een gezinshuis wonen 4 kinderen in de leeftijd van ca. 12-16 jaar. Het doel van het gezinshuis is om deze kinderen een gezinsleven te bieden.

Wij denken aan een echtpaar in de leeftijd van ca. 28-ca. 40 jaar, waarvan wij verwachten dat zij:

- ervaring en inzicht hebben in de omgang met kinderen
- in staat en bereid zijn tot samenwerking met alle betrokkenen
- de kinderen begeleiden vanuit positief christelijke levensbeschouwing.

Het gezinshuis wordt intensief begeleid door de maatschappelijk werker.

Het echtpaar krijgt de beschikking over een ruime woning, die niet te ver van Utrecht gelegen zal zijn.

Een goede financiële regeling wordt getroffen.

Schriftelijke reacties binnen twee weken zenden aan de Christelijke Gereformeerde Vereniging voor Jeugdwelzijn, t.a.v. Mevr. Mr. M. P. v. d. Schaaf, Donaudreef 21, 3561 EL Utrecht. Belangstellenden worden uitgenodigd voor een informatieve bijeenkomst.

Telefonische inlichtingen: 030-623653 of 030-612511.